

דברי משיח ה'תשמ"ב

חלק מהתוועדות ש"פ דברים, ד' מנ"א

מכבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א
שניאורסאהן
מליובאוויטש

בלתי מוגה

הוספות: יומן מנ"א תשמ"ז ור"ד בחלוקת הדולרים ג' מנ"א תנש"א – בפרסום ראשון

יוצא לאור על ידי

„המכון להפצת תורתו של משיח“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושש לבריאה

ה' תהא שנת ושמתי פדות

קכ"ד שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

פתח דבר

לקראת ש"פ דברים – הננו מוציאים לאור "הנחה" מחלק מהתוועדות ש"פ דברים, שבת חזון, ד' מנחם-אב תשמ"ב (כקביעות שנה זו), ויומן מתקופה זו – תדפיס מיוחד מתוך "דברי משיח – ה'תשמ"ב" חלק חמישי.

בתור הוספה, בא בסוף הקונטרס יומן הת' ר.ב. מחודש מנחם-אב תשמ"ז¹ ור"ד מחלוקת הדולרים ביום ראשון ג' מנחם-אב תנש"א² – בפרסום ראשון, וביאורים לפרקי אבות משיח ש"פ מטו"מ תשמ"ז (מתוך "דברי משיח – ה'תשמ"ז" חלק חמישי שמכילים כעת לדפוס).

*

אודות המעלות שבסדרה זו, ואופן עריכת השיחות³ והיומן⁴ – ראה בארוכה ב"פתח דבר" ל"דברי משיח" ה'תשמ"ב חלק ראשון.

*

מבין שלל השיחות שנאמרו ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א במשך השנים תשי"ז-תשנ"ב (ולפני כן), ת"ל זכינו שרובן ככולן נשמרו על הכתב או בהקלטה. אולם, עדיין ישנן ריבוי שיחות שטרם ראו אור מעולם, ובזה בקשתנו שטוחה כלפי ציבור אנ"ש והתמימים: אנא, מי שבידיו הנחות ורשימות משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, וכן ר"ד בעת חלוקת השטרות לצדקה או "יחידות" וכיו"ב, ויומנים מ"בית חיינו" (ובמיוחד מהשנים תשל"ח-תשמ"ז), שיואל לשלחן למערכת ע"מ שנוכל לזכות בהן את הרבים.

ויהי רצון שע"י הדפסת ולימוד "דברי משיח", נזכה תיכף ומיד ממש לגאולה האמיתית והשלמה, בהתגלותו המלאה והמושלמת של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. ויחזק השי"ת בריאותו ויתן לו אריכות ימים ושנים טובות ונעימות וחיים נצחיים, ויראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו, חסידיו ומכלל ישראל, וינהיג את כולנו מתוך בריאות, הרחבה ונחת, ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה, ונלמד תורתו של משיח מפיו של משיח צדקנו, שילמד תורה את כל העולם כולו, ומלך ביפיו תחזינה עינינו בהתגלות מלכותו לעין כל, תיכף ומי"ד ממ"ש ממש, והיתה לה' המלוכה, אמן כן יהי רצון.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד !

"המכון להפצת תורתו של משיח"

ימות המשיח,

ר"ח מנחם אב ה'תשפ"ו (ה' תהא שנת ושמתי פדות),
קכ"ד שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,
ברוקלין, נ.י.

(1) היומן בא כאן כלשונו, בלי שילוב יומנים אחרים מתקופה זו, וכולל פרטים שלא נתפרסמו ע"ע. תודתנו נתונה למערכת מקבץ ליובאוויטש על מסירת היומן לפרסום, וזכות הרבים תלוי בהם.

(2) ע"פ סרט הקלטה (שלא היה תח"י בעת הדפסת דברי משיח תנש"א ח"ה).

(3) השיחה הנוכחית נערכה ע"י שילוב ב' הנחות: של "ועד הנחות התמימים" ו"ועד הנחות בלה"ק", בתוספת פרטים אחדים ע"פ הקלטה ה"חזרה" (של ר' י.ב.). המאמר נדפס בסה"מ דברים ח"א ע' סט ואילך, ובהוצאה זו ניתוסף פרטים מהקלטה ה"חזרה" (הנ"ל).

(4) היומן נערך ע"פ יומנו של ר' אהרן קורנט.

בס"ד. ש"פ דברים, שבת חזון, ד' מנחם-אב ה'תשמ"ב

הנחה בלתי מוגה

ציון במשפט תפדה ושבי' בצדקה¹, וידוע הדיוק בזה בדרושי רבותינו נשיאינו (בלקו"ת ובאוה"ת וכו')², דבפסוק זה נקראו ישראל בשם ציון דוקא, ועוד, שמונה כאן ב' ענינים, א' ציון במשפט תפדה, ב' ושבי' בצדקה, וצריך להבין מהו התוכן דב' ענינים אלו. והנה אחד הביאורים בזה הוא³, דציון במשפט תפדה קאי על עבודת הצדיקים, שהם הולכים בדרך הישר, ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט⁴, היינו שכל מעשיהם הם ע"פ משפט התורה. ובלשון הידוע שחיי הצדיק הם חיים של תורה (א' תורה לעבן). ויש לומר, שפירוש זה קשור גם עם הפירוש דמשפט היינו תורה, כמו שתרגם אונקלוס עה"פ⁵ כמשפט הראשון כהלכתא קדמייתא, היינו כהלכות התורה, כי הצדיק עובד בכל מעשיו בתורה ובמצוות ע"פ ההלכות שבתורה, שהרי גם מצות לימוד התורה היא בהתאם להלכות תלמוד תורה שבשולחן ערוך. ועוד זאת, דאפילו לימוד זה שבתורה שאינו להלכה, היינו השקו"ט וכו' שבתורה, הנה גם לימוד זה צריך להיות ע"פ כללי ההלכה, בהקדמת הביטול, כמ"ש⁶ ונפשי כעפר לכל תהי' (ועי"ז) פתח לבי בתורתך, וכמארז"ל⁷ מה להלן באימה וביראה כו' אף כאן באימה וביראה כו'. והיינו, דבכללות ענין המשפט קאי על לימוד התורה, ובפרטיות קאי על העבודה דתומ"צ בכלל. ומ"ש ושבי' בצדקה קאי על עבודת בעלי תשובה. דתיבת ושבי' יש בה ב' פירושים, א'⁸ מלשון שיבה (חזרה) שהו"ע התשובה, ופירוש הב' מלשון שבי' (גלות), היינו דושבי' הוא כמו ושבויי'. דזהו ג"כ ענין התשובה להוציא את ניצוצות הקדושה השבויים למטה מטה בגלות כו'. וענין זה נעשה ע"י מעשה הצדקה, דמעשה הוא לשון כפי' וביטול¹⁰. דענין הכפי' הוא בעבודת

(1) ישע"א, כז (סיום ההפסדה דפ' דברים).

(2) ראה לקו"ת פרשתנו (דברים) א, סע"ב ואילך. אוה"ת שם ע' לג ואילך. ע' לו ואילך (גדפס גם באוה"ת ויצא ריג, ב ואילך). (כך ו) ע' ב'קעג ואילך. המשך תער"ח ח"א ע' ע' ואילך. ע' תקסד ואילך. ועוד.

(3) אוה"ת פרשתנו ע' לו. שם ע' מא. נ"ך (ישע"א עה"פ) ע' צו. וראה גם ד"ה זה תשל"ה ס"ז (סה"מ דברים ח"א ע' ל-לא).

(4) וירא יח, יט.

(5) וישב מ, יג. וראה לקו"ת שם.

(6) תפלת "אלקי נצור" (ברכות יז, א). וראה לקו"ת במדבר טו, ג. שה"ש סה, ג.

(7) ברכות כב, א.

(8) תיב"ע עה"פ. פירש"י שם. ועוד.

(9) לקו"ת שם. פי' הרד"ק עה"פ.

(10) ראה ב"י לטור יו"ד סרמ"ח. וראה לקו"ת בחוקותי מח, א. מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תשסא. סה"מ תרל"ז ח"ב ע' רפט. תרע"ח ע' קכא. תרצ"ט ע' 191. לקו"ש ח"ב ע' 238. ובכ"מ.

בעלי תשובה דוקא, דהצדיק אינו צריך לכפי', משא"כ בעל תשובה שהוא חטא ופגם ועבר את הדרך, הנה לזאת צריך ענין הכפי' וכו' כדי לשוב למקורו. ועוד זאת, דדוקא הבעל תשובה צריך לענין הצדקה, דכיון שחטא ופגם כו', הרי צריך לצדקתו של הקב"ה, לך ה' הצדקה¹¹, כדי שיסלח לו כו', ומשום זה צריך שעבודתו תהי' ג"כ בבחי' צדקה, ואז מדתו של הקב"ה מדה כנגד מדה¹², דמה הוא רחום כו' אף אתה רחום כו'¹³, ומזה מובן לאידך גיסא, דע"י עבודת הצדקה מלמטה ממשיכים הצדקה דלמעלה. אבל עדיין צריך להבין מהו בחי' ציון, דלכאורה משמע דקאי על העיר עצמה, וכן פירשו מפרשי המקרא¹⁴ שציון (בפסוק זה) קאי על עיר ציון. אבל מבואר בהדרושים¹⁵ שפירוש זה הוא דוחק קצת.

אך הענין הוא, כמבואר בהדרושים¹⁶, שכוונת הכתוב במ"ש ציון במשפט גו' היא לעם ישראל שנקראו ג"כ בשם ציון, כדאיתא בירושלמי¹⁷ עה"פ¹⁸ ואשים דברי בפיך ובצל ידי כיסיתך לנטוע שמים וליסוד ארץ ולאמר לציון עמי אתה, חזרנו על כל המקרא ולא מצאנו שנקראו ישראל ציון אלא זה (שנאמר) ולאמר לציון עמי אתה. ומבואר בזה, שע"י קיום הדברים הנרמזים בתחילת פסוק זה, ואשים דברי בפיך ובצל ידי כסיתך לנטוע שמים וליסוד ארץ, עי"ז נעשים ישראל בבחי' ציון.

והנה בביאור הכתוב ואשים דברי גו' (שעי"ז נעשים ישראל בבחי' ציון) מובא בהדרושים (בתור קא סלקא דעתך)¹⁹, דקאי על ב' הקוין דתורה ומצוות. דמה שנאמר ואשים דברי בפיך דקאי על התורה, הרי זהו ענין המשכת התורה בפה, בפנימיות האדם, וע"ד מ"ש אנכי²⁰ ה' אלקיך המעלך מארץ מצרים הרחב פיך ואמלאהו, דקאי על דברי תורה²¹, דע"י שמעלך מארץ מצרים והרחב פיך, למעלה מכל מדידה והגבלה, עי"ז יכול להיות כלי שתומשך בו התורה בפנימיות. דזהו ענין הפה בפשטות שעל ידו אוכלים ושותים, ע"ד שהמאכל כו' נעשה דם

בזח"ג לה, א (הובא באוה"ת שם).

(18) ישעי' נא, טז.

(19) אוה"ת שם ס"ע לו ואילך.

(20) תהלים פא, יא. – ולהעיר שע"פ המנהג לומר בכל יום הקאפיטל תהלים המתאים לשנות חייו (אגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"א ע' לא. ח"י ע' נג. וראה גם מאמרי אדה"ז הקצרים ע' שמא) – התחילו ביי"א ניסן שנה זו אמירת מזמור זה. המו"ל.

(21) ברכות נ, א.

(11) דניאל ט, ז.

(12) לקח טוב (פס"ז) שמות ג, ו. וראה סוטה ח, ב. ועוד. וראה לקו"ת שם.

(13) שבת קלג, ב. ירושלמי פאה פ"א ה"א. ועוד.

(14) כלי יקר – הובא באוה"ת שם ע' לו.

(15) אוה"ת שם.

(16) אוה"ת שם. וראה מקומות שנשמנו לעיל הערות 2-3.

(17) תענית פ"ד סה"ב. מגילה פ"ג סה"ו. וכ"ה

ובשר כבשרו. אמנם נוסף לזה שהתורה היא בבחי' פנימיות כמ"ש²² ותורתך בתוך מעי, הנה נוסף לזה יש בתורה עוד ענין, שהיא גם מקפת על האדם. וכמ"ש בתיא²³ שהתורה היא גם מזון וגם לבוש. ולפי זה, הנה גם מה שנאמר ובצל ידי כסיתך קאי על התורה. ומה שממשיך לנטוע שמים וליסוד ארץ, קאי על עבודת המצוות בכלל, ובפרט הקרבנות²⁴. ולפי זה בפסוק זה מדובר על ב' קוין. ויש לומר, דטעם הדבר מה שהובא בהדרושים פירוש זה, הוא משום שאז יהי' זה בהתאם לפסוק ציון במשפט תפדה גו', דגם בפסוק זה נמנין ב' הקוין דתורה ומצוות, דמשפט היינו תורה (כנ"ל), וצדקה הם כל המצוות.

אמנם המסקנא בהדרושים²⁵ (מיוסד על דברי הירושלמי¹⁷) היא שבפסוק זה נרמזו ג' הקוין דתורה עבודה וגמילות חסדים. ואשים דברי בפוך קאי על לימוד התורה, ובצל ידי כסיתך קאי על קיום המצוות שהם בבחי' לבושים ומקיפים²⁶, ולנטוע שמים וליסוד ארץ קאי על מעשה הקרבנות שעל ידם מתקיימים חוקות שמים וארץ²⁷, והם ג' העמודים שעליהם העולם עומד, תורה עבודה וגמ"ח, כנ"ל.

וענין בחי' ציון, מבואר בהדרושים²⁸ שהוא מלשון ציון וסימן, שהוא בבחי' ביטול לגמרי. אבל לאידך גיסא, הרי תוכן הסימן הוא שהוא כל הענין כולו. וע"ד מה שנאמר ברשב"י שאמר על עצמו אנא סימנא בעלמא²⁹, שאינו אלא סימן, ויחד עם זה אמר³⁰ אם אחד הוא אני הוא, שנאמר³¹ וצדיק יסוד עולם, היינו שהוא יסוד כל העולם.

וזוהו ציון במשפט תפדה ושבי' בצדקה, דע"י שהוא בבחי' ציון וסימן, ע"ד רשב"י שאמר אנא סימנא בעלמא, ע"ז דוקא נעשית הפדי' והשיבה בתכלית השלימות. דזהו מה שאמר רשב"י³² יכולני לפטור את העולם כולו מן הדין. דהנה כאשר ישנו ענין של דין, הרי מובן שצריך לענין התשובה כדי להסיר הדברים הבלתי רצויים. ועוד, דתשובה יש בה מעלה מיוחדת, דבעל תשובה הוא למעלה

(22) תהלים מ, ט.

(23) ספ"ה.

(24) בחזרת ר' י.כ.: ובפרט מצות התפילה.

(25) אוה"ת שם ע' לח ואילך. מקומות שנשמנו

לעיל הפרק 2-3.

(26) תניא שם. ובכ"מ.

(27) ראה קה"ע לירושלמי שם.

(28) לקו"ת שם. אוה"ת שם ע' לא ואילך. (כרך

ה) ע' איתתקפט ואילך. מקומות שנשמנו בהערה

24. וראה גם סה"מ תרכ"ז ע' שצא. תרכ"ט

(קה"ת, תשנ"ב) ע' קפה. ועוד.

(29) זח"א רכה, א.

(30) שם רנה, סע"א.

(31) משלי י, כה. וראה יומא לח, ב.

(32) סוכה מה, ב.

מצדיק גמור, דבמקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד בו³³, ועד שנמשך כן גם בנוגע להלכה, כמ"ש הרמב"ם³⁴ שיש בו המעלה דטרם יקראו ואני אענה³⁵, שזו היא מעלה גדולה לגבי צדיקים, שהרי צדיק יש בו רק המעלה דצדיק גוזר והקב"ה מקיים³⁶, או יתר על כן הקב"ה גוזר וצדיק מבטל³⁷, משא"כ הבעל תשובה הנה עוד טרם יקראו, לפני התפילה והצעקה כו', הנה כבר אז אני אענה. ומזה מובן, שמה שאמר יכולני לפטור כו' אינו רק באופן של כפרה וקינוח (כמבואר באגרת התשובה³⁸), אלא באופן של תשובה שיש בה מעלה מיוחדת כנ"ל. וטעם הדבר מה שרשב"י הי' בכחו לפעול זאת, הוא משום שרשב"י הי' בבחי' ציון וסימן, אנא סימנא בעלמא, ולכן היתה בו מעלה מיוחדת, וכמו שאמר לו ר' עקיבא רבו³⁹ דייך שאני ובוראך מכירין כחך, שיש בכחו לפטור את העולם מן הדין באופן הנ"ל, היינו תכלית השלימות דתפדה ותכלית השלימות דושבי'.

וע"י עבודת התשובה בכלל, דהיא ע"י התפילה, כמ"ש⁴⁰ ונשלמה פרים שפתינו, שהתפילה פועלת מה שקרבנות פועלים, ובפרט שידוע⁴¹ מאמר רבותינו אשר אנחה (א' קרעכץ) של יהודי היא תשובה עילאה, הנה ע"י תשובה תתאה ותשובה עילאה ותשובה שלימה וכו', באים מיד לקיום היעוד⁴² דישראל עושין תשובה ומיד הן נגאלין, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש, ובעגלא דידן.

(38) פ"א (צ, סע"ב). וראה שם פ"ב.

(39) ירושלמי סנהדרין פ"א ה"ב.

(40) הושע יד, ג.

(41) ראה "היום יום" ג תמוז. ועוד.

(42) רמב"ם שם ה"ה.

(33) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ד (ע"פ ברכות לד, ב).

(34) שם ה"ז. וראה לקו"ש חי"ב ע' 61.

(35) ישע' סה, כד.

(36) ראה שבת נט, א.

(37) מו"ק טז, ב. וש"נ.

בס"ד. ש"פ דברים, שבת חזון, ד' מנחם-אב ה'תשמ"ב*

הנחה בלתי מוגה

— שיחה א' —

א. בנוגע לשבת חזון ידוע פתגם ר' לוי יצחק מברדיטשוב¹ – הממליץ טוב באהבת ישראל – ששבת חזון הוא מלשון מחזה, שאז מראים "לכאור"א המקדש דלעתיד², בית המקדש השלישי.

שזה מעורר ומעודד יהודי עוד יותר, שבראותו את בית המקדש השלישי כפי שהוא בנוי על מכוננו ומוכן לגמרי, אלא שהוא נמצא למעלה, והיהודי רואה שע"י מעשינו ועבודתינו הוא ממשיך את בית המקדש למטה, ובאופן ד"מיד³, "מיד הן נגאלין"² – זה מעורר ומעודד אותו עוד יותר להוסיף עוד יותר בעבודתו, ועי"ז להמשיך את בית המקדש למטה.

ב. בראיית הנבואה גופא יש עשר לשונות של נבואה³, וכאן משתמשים בלשון "חזון", מחזה, התרגום של ראי'. כלומר, שזה שמראים בשבת חזון "לכאור"א המקדש דלעתיד" (שזה מרומז בשמה של השבת – "שבת חזון", מלשון מחזה), רואה היהודי את בית המקדש לא באופן של ראי' סתם, אלא באופן של חזון, התרגום דראי'.

שזה מדגיש עילוי גדול יותר בזה שכאור"א רואה את בית המקדש (ובמילא – תוספת עידוד שיעשה את עבודתו):

תרגום מורה על ענין של גלות. וכוונת הגלות והתרגום היא שיהפכו זאת לקדושה (כמבואר בתו"א⁴), ויגיעו לגאולה.

וכאשר מהפכים תרגום לקדושה, מיתוסף עילוי נעלה יותר מכפי שהי' לפני זה – כעילוי דעבודת התשובה לגבי עבודת הצדיקים.

ועד"ז מובן גם בנוגע לשבת חזון מלשון מחזה: זה שבשבת חזון מראים "לכאור"א המקדש דלעתיד" נמשך לא סתם בראיית כאור"א, אלא בראי' מלשון תרגום, "חזון" מלשון מחזה. כלומר, שזה חודר בענין התרגום והגלות, ששם גופא רואים את בית המקדש השלישי, על מנת שיהודי ע"י עבודתו ימשיך זאת למטה.

(בשילוב שיחת ש"פ מטו"מ תשל"ז) ונדפס בלקו"ש (חל"ד) דברים תשמ"ז.

(1) נעתק באוה"ת נ"ך (כרך ב) ע' א'צו בשוה"ג.

(2) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.

(3) אדר"נ פל"ד. ב"ר פמ"ד, ו.

(4) משפטים עז, ג"ד. עח, ג.

(* תוכן מס"א-יח הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א (בשילוב שיחת ש"פ דברים תשד"מ) ונדפס בלקו"ש חכ"ט ע' 18 ואילך. תוכן מסמ"ור-הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א (בשילוב שיחת ש"פ מטו"מ ואדר"ח אלול שנה זו) ונדפס בלקו"ש חכ"א ע' 164 ואילך. תוכן מסל"ח-לט; סנ"ה-יח הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ג. והביאור בזה:

פנימיות כוונת הגלות היא, שיהודי ע"י עבודתו יהפוך את הגלות ויגיע לגאולה. שזהו ענין עבודת התשובה – לפעול ולהפך את המעמד הבלתי רצוי של הגלות למצב של גאולה.

ולכן הגאולה העתידה ובית המקדש השלישי קשור עם ענין ומעלת התשובה, כפי שפוסק הרמב"ם² ש"סוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותו ומיד הן נגאלין", כלומר שהגאולה העתידה קשורה במיוחד עם ענין התשובה.

ובכדי לתת ליהודי בגלות תוספת כח לפעול זאת – מראים לו בשבת חזון את המקדש דלעתיד, על מנת שזה יביא אותו להוספה בעבודתו בכדי להמשיך את המקדש בפועל למטה.

ולכן מראים "לכאור" המקדש דלעתיד" דוקא באופן ד"חזון" מלשון מחזה, לשון תרגום – כי הענין והעבודה והעילוי דתשובה מתבטא דוקא בלשון תרגום – "חזון" (שלוקחים ענין של תרגום וגלות ומהפכים זאת לקדושה וגאולה).

ד. ומכיון שתוכן עבודת בני ישראל בזמן הגלות ותוכן ענין הגאולה העתידה (הבאה ע"י עבודתו) קשור עם תשובה ותרגום ("חזון") – לכן הגילוי אלקות הקשור עם הגאולה העתידה והגילוי בבית המקדש השלישי הוא גילוי אלקות הכי נעלה, למעלה מהגילוי אלקות בבית ראשון ובבית שני, כמעלת עבודת התשובה לגבי עבודת הצדיקים:

גם גילוי אלקות שהי' בזמן בית ראשון, קודם כל ענין הגלות, הי' בבחינה הכי נעלית; הי' אז "וישב שלמה על כסא ה'",⁵ עם כל ההפלאות שבזה.

ועד שהגילוי אלקות אז הי' למעלה מהענין דיום הכיפורים. וכמסופר שחנכת בית ראשון והמשתה באכילה ושת' ושמחה גדולה היתה גם ביום הכיפורים, ודחה את התענית דיום הכיפורים, ואדרבה – יצאה בת קול שאלו העורכים את המשתה באכילה ושת' בחנוכת הבית "כולכם מזומנים לחיי העולם הבא"⁶. ומזה מובן שהגילוי בחנוכת בית ראשון הי' למעלה מיום הכיפורים, ולכן זה דחה את יום הכיפורים.

וע"ד הענין והגילוי דפורים, שיום הכיפורים הוא רק "כפורים", כדאיתא בתיקוני זוהר⁷, כי הגילוי דפורים הוא למעלה מיום הכיפורים: בחג הפורים פועלים ע"י משתה ושמחה "עד דלא ידע"⁸, למעלה ממדידה והגבלה לגמרי; משא"כ יום הכיפורים הוא יום תענית וצום.

(7) תכ"א (נו, ב). וראה תר"א מג"א צב, ד. צג, סע"ג.
צה, סע"ד. ק, סע"א ואילך. (הוספות) קכא, א. ועוד.
(8) מגילה ז, ב. שו"ע או"ח סתרצ"ה ס"ב.

(5) דברי הימים"א כט, כג.
(6) מו"ק ט, א.

ועד"ז הי' הגילוי הכי נעלה בחנוכת המקדש שערכו משתה ושמחה ביום הכיפורים וזה הי' ענין נעלה ביותר.

אבל לאידך גיסא: בחג הפורים ניתוספה דרגא נעלית יותר בגילוי אלקות מכפי שהי' בזמן בית ראשון – עי"ז שחג הפורים הי' בזמן הגלות (גלות בבל) ובא אחרי הגזירות. כי בענין הגאולה בתוך גלות (כבחג הפורים) יש את הגילוי דענין התשובה שלמעלה מענין הצדיקים (כפי שהי' בזמן בית ראשון).

וכמודגש בהענין שבחג הפורים נפעל "קיימו וקיבלו היהודים"⁹, "קיימו מה שקיבלו כבר"¹⁰ במתן תורה. ומזה מובן שבפורים ישנו עילוי אפילו לגבי מתן תורה, כי אז נפעל הקיום דקבלת התורה במתן תורה. שעילוי זה הוא ע"ד העילוי דעבודת התשובה לגבי עבודת הצדיקים, שזהו הענין דמתן תורה – עבודת הצדיקים, שמתן תורה בא בהמשך לחודש ניסן, שענינו עבודת הצדיקים, כמבואר בכמה מקומות¹¹.

והעילוי בפורים בא מצד ענין הגלות והגזירות שהיו בזמן גלות בבל, שע"י ענין הגלות הגיעו אח"כ (לאחר ביטול הגזירות) למעלה דתשובה לגבי צדיקים.

ועפ"ז יובן גם העילוי דבית שלישי לגבי בית ראשון – כמעלת עבודת התשובה לגבי עבודת הצדיקים:

כשם שבפורים ישנו העילוי שאז נפעל הקיום דקבלת התורה, "קיימו מה שקיבלו כבר", מצד מעלת עבודת התשובה (הבאה ע"י הגלות והגזירות) לגבי עבודת הצדיקים (מתן תורה) –

עד"ז הוא גם בענין דבית המקדש, שהוא בדומה לענין דמתן תורה, כמאחז"ל¹² "ביום חתונתו" זה מתן תורה וביום שמחת לבו¹³ זה בנין בית המקדש" – שבבית שלישי יהי' עילוי לגבי בית ראשון, העילוי דעבודת התשובה, אחרי גלות זה האחרון, לגבי עבודת הצדיקים (בית ראשון), ע"ד העילוי ד"קיימו מה שקיבלו כבר" בפורים (תשובה) לגבי מתן תורה (צדיקים).

ועוד:

בחג הפורים העילוי דתשובה לא הי' בתכלית השלימות, כי הי' אח"כ (לאחר זמן בית שני) עוד גלות; בתכלית השלימות יהי' זה רק לעתיד לבוא בגאולה העתידה, שהיא תהי' גאולה שאין אחרי' גלות¹⁴, ואז תהי' הדרגא הכי נעלית דגילוי אלקות, ובמיוחד בבית המקדש השלישי, מקדש נצחי¹⁵.

(13) שה"ש ג, יא.

(14) ראה מכילתא בשלח טו, א. הובא בתוד"ה ה"ג

ונאמר – פסחים קטז, ב.

(15) ראה זהר ח"א כח, א. ח"ג רכא, א.

(9) אסתר ט, כז.

(10) שבת פח, א.

(11) ראה לקו"ש ח"ח ע' 122.

(12) תענית כו, ב (במשנה).

אבל כיצד מגיעים לגאולה העתידה ולבית המקדש השלישי? – זהו ע"י הגלות הנוכחית, שע"י מעשינו ועבודתנו דבני ישראל בזמן הגלות באה אח"כ הגאולה העתידה¹⁶ ומתגלים הגילויים הכי נעלים באלקות, כי זה בא ע"י העבודה בגלות, כמעלת עבודת התשובה לגבי עבודת הצדיקים.

ה. העילוי בגאולה העתידה ובית המקדש דלעתיד לגבי בית ראשון ובית שני והזמן שבינתיים וכו', כמעלת ענין התשובה על ענין הצדיקים – מובן מזה גופא שזוהי הגאולה השלישית ובית המקדש השלישי:

החילוק בין בית ראשון, בית שני ובית שלישי הוא ע"ד החילוק בששת ימי בראשית בין יום ראשון יום שני ויום שלישי דמעשה בראשית:

יום ראשון דמעשה בראשית נקרא "יום אחד"¹⁷, כי אז הי' בעולם רק דבר אחד – אלקות, "הקב"ה יחיד בעולמו"¹⁸.

והענין בעבודה, שאצל יהודי יש רק דבר אחד – תורה, יהדות, אלקות, ולגמרי אין אצלו הענין דחטא ופגם ועבר את הדרך ח"ו. והיינו בכללות – עבודת הצדיקים.

ענינו של יום שני הוא שניתוסף עוד דבר, ובמילא נעשה ענין הפירוד ותערובות, ולכן אז לא נאמר בו "כי טוב". כי אז לא יכול ה"טוב" לצאת בכתיבה, ועאכו"כ לא בקריאה.

אבל הכוונה ביום שני היא, שע"י יגיעו לידי עילוי נעלה יותר ע"י שמהפכים את העדר הטוב דיום שני לטוב וקדושה.

ובגלוי יוצאת האתהפכה דהעדר הטוב דיום שני לטוב – ביום השלישי, כאשר הוכפל בו כי טוב¹⁹, פעם אחת טוב עבור יום השלישי ופעם אחת עבור גילוי הטוב היוצא מיום השני.

ובעבודה זוהי עבודת התשובה, שמהפכים גם את העדר הטוב לטוב וקדושה.

שכל הכוונה בהעדר הטוב הוא בכדי שיהפכו את העדר הטוב לטוב וקדושה. כל הכוונה ב"נפש כי תחטא"²⁰ – שעל זה איתא בזהר²¹ "ונפש כי תחטא – תוהא", שלנפשו של יהודי אין שייכות לחטא – היא בכדי שיגיעו ע"י לעבודת התשובה ויהפכו את הרע לטוב.

וכמבואר בתניא²² שיש "שני מיני נחת רוח לפניו ית' למעלה", וכמ"ש²³ "ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי, מטעמים לשון רבים שני מיני נחת רוח כו'", נחת רוח אחד

(16) ראה תניא רפ"ז.

(17) בראשית א, ה.

(18) ב"ר פ"ג, ח. הובא בפרש"י עה"פ.

(19) פרש"י בראשית שם, ז (מב"ר פ"ד, ו).

(20) ויקרא ד, ב.

(21) ח"ג יג, ריש ע"ב. טז, א.

(22) פכ"ז.

(23) תולדות כז, ז.

מעבודת הצדיקים והנחת רוח השני מעבודת התשובה, שיהי' "וגם רשע ליום רעה"²⁴, פירוש שישבו מרשעו ויעשה הרע שלו יום ואור למעלה כו".

כלומר, שכל הכוונה בבריאת הרשע היא בכדי שמהרעה יעשו יום ואור, טוב וקדושה.

וזהו הענין דיום ראשון, יום שני ויום שלישי: יום ראשון הוא עבודת הצדיקים (כנ"ל), יום שני הוא בריאת הרשע, עם הכוונה שיהפכו זאת ליום ואור, ויום שלישי הוכפל בו כי טוב – אז מתגלית פנימיות הכוונה ביום שני, שה"רעה" גופא מתהפכת ליום ואור, טוב וקדושה.

וכאשר מתגלה ביום השלישי הטוב שנמצא בכוונה פנימית ביום השני – זהו "טוב" לא רק כמו ה"טוב" שביום ראשון, "יום אחד", אלא טוב שהוא באין ערוך למעלה יותר מה"טוב" שביום ראשון – זהו "הוכפל בו כי טוב", טוב כפול, ע"ד "כפליים לתושי"²⁵ שנעשה ע"י עבודת התשובה, שהפירוש ב"כפליים לתושי" אינו רק שתי פעמים ככה, אלא באין ערוך יותר²⁶.

וכמובן ממה שנאמר ש"במקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אין יכולין לעמוד שם"²⁷. לא רק שצדיקים אינם עומדים שם בפועל²⁸ (אבל הם יכולים להגיע לשם), אלא אין להם בכלל את היכולת להגיע לשם, כי זהו באין ערוך לגמרי. ואם נאמר ש"כפליים לתושי" של הבעל תשובה הוא רק שתי פעמים ככה – אינו מובן מדוע אין זה ביכולת הצדיק להגיע לשם, הרי זה רק פי שנים מכפי שיש לצדיק?! ומזה מובן שזהו באין ערוך לגמרי, ולכן "אין צדיקים גמורים יכולין לעמוד שם".

כלומר, שכאשר נעשה מ"רעה" – "יום ואור", על שם "ויקרא אלקים לאור יום"¹⁷, זהו לא רק אור שנברא ביום ראשון דמעשה בראשית, אלא אור נעלה הרבה יותר.

ו. ועפ"ז גם יובן הענין שבשבת חזון, מלשון מחזה, מראים לכאור"א את המקדש דלעתיד:

פנימיות הכוונה של הגלות הנוכחית היא, שע"י מעשינו ועבודתנו בזמן הגלות יהפכו את הגלות ויגיעו לגאולה. שאז נעשה העילוי באין ערוך שישנו אצל בעל תשובה, העילוי שישנו בגאולה העתידה ובבית המקדש השלישי, הוכפל בו כי טוב, "כפליים לתושי", כי הפכו גם את הגלות לקדושה.

(27) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ד. וראה דקדוקי סופרים לברכות שבהערה הבאה מכת"י בגליון.
(28) ראה ברכות לד, ב.

(24) משלי טז, ד.
(25) איוב יא, ו.
(26) שמו"ר פמ"ו, א.

ובכדי להוסיף כח ועידוד ליהודי בגלות לפעול זאת – מראים לו בשבת חזון את המקדש דלעתיד כפי שהוא למעלה, על מנת שזה יביא אותו להוספה בעבודתו בכדי להוריד את המקדש השלישי בפועל כאן למטה.

ולכן מראים לו זאת באופן ד"חזון" מלשון מחזה, לשון תרגום – כי רוצים שבגלות (שזהו ענין התרגום) יהפוך את הגלות למצב של גאולה ע"י עבודת התשובה, ואז (כאשר באה הגאולה) מתגלית פנימיות הכוונה ד"חזון" – שמתגלה למטה בית המקדש השלישי (שאותו רואים בשבת חזון), עם המעלה דשלישי שישנו בזה, מעלת התשובה, "כפליים לתושי", מצד זה שהפכו גם את ה"רעה" ליום ואור.

ז. ואע"פ ש"חזון" לשון תרגום מורה אמנם על ראי' ע"י לבוש – זהו מפני שנמצאים עדיין בגלות, ושם יכולה להיות ראיית בית המקדש דלעתיד רק ע"י לבוש, אבל בראי' זו מונח הענין בשלימותו (כדלקמן) ובתכלית העילוי, וכמדובר לעיל מעלת התשובה שישנה בזה.

והביאור בזה הוא ע"ד הביאור הידוע²⁹ בענין ד"חכם עדיף מנביא"³⁰. דלכאורה נשאלת השאלה, כיצד אפשר לומר זאת?

ומבארים: אצל נביא יש ראי' מוחשית, ראיית המהות, משא"כ אצל חכם יש רק ראי' שכלית, השגת המציאות, ולכן יכול חכם להשיג הרבה יותר גבוה בראי' שכלית ממה שנביא יכול לראות בראי' מוחשית.

לעתיד לבוא אכן יהי' "לא יכנף עוד מוריק"³¹, ובלשון הקבלה³², שלעתיד לבוא יהי' הגילוי דפנימיות עתיק, ואז יוכל נביא לראות בראי' מוחשית בדרגות הכי נעלות; משא"כ עכשיו כשישנו רק הגילוי דחיצוניות עתיק, נביא אינו יכול להגיע לזה עם נבואה, ולכן ענין החכמה הוא למעלה מנבואה.

וכמבואר שכן הוא בנביא גופא, שיש אצלו את החכם שבו והנביא שבו, ומכיון שראי' שכלית מגיעה למעלה יותר מראי' מוחשית בזמן הזה, הנה אצלו גופא החכם שבו עדיף מהנביא שבו.

ועד"ז הוא גם הביאור בנדון דידן: היות שנמצאים עדיין בגלות, באמת לא יכולה להיות ראי' מוחשית (בלי לבוש) במקדש דלעתיד (כמו אצל נביא), אבל ביחד עם זה, מכיון שזוהי ראי' ע"י לבוש (ע"ד ראי' שכלית של חכם), זה יכול להגיע למעלה ועמוק יותר מע"י ראי' מוחשית (בלי לבוש).

(31) ישע"י, ל. כ.

(32) פנ"ח שער (ז) הק"ש פט"ו. הובא בלקו"ת שה"ש נ, ריש ע"ג. נא, ג. ובכ"מ.

(29) אגה"ק סי"ט (קכו, א"ב). לקו"ת פקודי ו, ד. ויקרא ה, סע"ד. סהמ"צ להצ"צ קעב, ב ואילך. ובכ"מ. (30) ב"ב יב, סע"א.

אבל לאידך גיסא, ישנה מעלה נוספת בראיית המקדש דלעתיד בשבת חזון בכך שאין זו ראי' שכלית, אלא ראי' מוחשית (אע"פ שזהו) עם לבוש.

ח. ועפ"ז – שבשבת חזון מראים לכאור"א את המקדש דלעתיד עם ראי' מוחשית – מובן החידוש הגדול של שבת חזון לגבי שאר כל השנה.

דלכאורה: בכל יום ויום במשך כל השנה כולה אומרים "לישועתך קוינו כל היום", ו"ותחזינה עינינו בשוכך לציון", ובשירת הים אומרים (בתפילת שחרית) "מקדש אדני-ינו כוננו ידיך"³³, ובמילא שייכת אז ראי' שכלית בבית המקדש – וא"כ מהו החידוש דשבת חזון, שאז מראים לכאור"א את המקדש דלעתיד?

אלא החילוק הוא: בכל השנה יש רק ראי' שכלית, משא"כ בשבת חזון רואים זאת בראי' מוחשית, אלא שזוהי ראי' מוחשית ע"י לבוש, "חזון", ראי' בלשון תרגום.

אבל גם ראי' ע"י לבוש היא ראי' מוחשית, שרואים את מהות הדבר.

וע"ד משל – ראי' ע"י משקפיים: משקפיים הוא לבוש העוזר לראות כדבעי (זה לא סתם זכוכית, כי אם כן הרי אין תועלת בלבישתם), עד שמפני זה (שזה עוזר לראות כדבעי) מותר ללבשו בשבת³⁴. ולדעת כו"כ אחרונים³⁵ נפסק, שענין שצריכים עבורו ראי' מוחשית ע"פ תורה, אפשר לראותו גם ע"י משקפיים.

ומזה רואים כיצד ראי', גם ע"י לבוש, היא ראי' מוחשית, ורואים את עצם הדבר.

ט. איי ישנה השאלה – הרי לא רואים את המקדש דלעתיד (בשבת חזון)?

אלו שאכן רואים – מה טוב ומה נעים, עבורם אין צורך בכל ההתוועדות;

אבל אלו שאינם רואים זאת בראי' מוחשית – צריכים הסברה: לכאורה לא רואים זאת?

והתשובה היא – ש"מזלייהו חזו"³⁶ ("חזו" ע"ד "חזון")!

איי ישנה השאלה, מה נוגע לו ש"מזלייהו חזו"? – אומרים לו: מכיון ש"מזלייהו חזו", זה פועל עליו כאן למטה בנשמה בגוף!

אלו ש"תואנה הם מבקשים"³⁷ שואלים: היכן זה כתוב בנגלה?!

אומרת זאת הגמרא בפירוש בסוגיא ד"מזלייהו חזו": בפסוק³⁸ כתיב "וראיתי אני דניאל לבדי את המראה והאנשים אשר היו עמי (חגי זכרי' ומלאכי³⁹) לא ראו את

(36) מגילה ג, א. ורש"י.

(37) ע"פ ל' הכתוב – ס' שופטים יד, ד.

(38) דניאל י, ז.

(39) מגילה שם. פרש"י עה"פ. – בחזרת ר' י.כ. וביומן א' התמימים: חנני' מישאל ועזרי' (וכ"ה בפי' ר"י מטרנאי דניאל שם).

(33) בלשון טו, יז.

(34) מנחת שבת ספ"ג סק"ו. קצות השולחן סקט"ו סקט"ז. שו"ת צפנת פענח (דווינסק) ח"ב סימן לג.

(35) שו"ת הלכות קטנות ח"א סצ"ט. שערי תשובה אור"ח תסכ"ו סק"א. תפא"י (בועז) נגעים פ"ב מ"ג. שו"ת דברי מלכאל ח"ד סל"א. ועוד.

המראה, אבל חרדה גדולה נפלה עליהם גו". ומסבירה הגמרא³⁶ ש"אע"ג דאינהו לא חזו מזלייהו חזו", וזה פעל עליהם למטה חרדה גדולה.

כלומר, שהחרדה שנפלה עליהם לא באה עי"ז שדניאל ראה את המראה והסביר להם מה הוא רואה, אלא זה בא עי"ז ש"מזלייהו חזו", המזל שלהם ראה.

ובזה מבאר הבעש"ט ברייתא שלכאורה אינה מובנת [ודוקא הבעלי נגלה שאומרים שדעת תורה היא רק אצלם, אינם מתעכבים על זה]:

על מה שאמרו חז"ל⁴⁰ ש"יצתה בת קול ואמרה שובו⁴¹ בנים שובבים", ועד"ז⁴² "בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרות כו" – שואל הבעש"ט⁴³: מהי התועלת בזה שהבת קול מכריזה – כשלא שומעים זאת?!

עבור עצם הענין אין זקוקים לבת קול, כי ענין זה ישנו בלי הבת קול; החידוש של הבת קול הוא בפשטות שישמעו אותו בעולם. ואם העולם אינו שומע זאת – מהי התועלת בזה?!

ומתריך על זה – "היינו דמזלי' חזי הכרוז ומזה נמשך ג"כ הרגשה שנשמה שבגוף שנמשך לה מלמעלה מבחי' מזלי'". ועד כדי כך זה פועל, שכדאי להכריז על זה בכל יום ויום!

י. ועד"ז מובן גם בנוגע לזה שבשבת חזון מראים לכאו"א את המקדש דלעתיד:

אפילו אם לא רואים זאת, הרי מזלו שבנשמה רואה זאת, וזה פועל עליו כפי שהוא למטה; הוא צריך רק להתקשר עם המזל שבנשמה שלו, ע"י עבודתו. כי "לא בשמים היא"⁴⁴: המזל שלו הוא אמנם בשמים, אבל יש לו את הכח להתקשר עם המזל שבנשמה עד שזה יפעל עליו שיראה זאת בראי' מוחשית.

וזהו מה שדובר לעיל, שזה שבשבת חזון מראים לכאו"א את המקדש דלעתיד, הוא בכדי לעורר ולעודד עוד יותר את היהודי שיעשה עוד יותר את עבודתו, שע"ז הוא ממשיך את בית המקדש השלישי כאן למטה.

שזהו עי"ז שמראים את בית המקדש לו עצמו ("מראין לכאו"א (בפרט) המקדש דלעתיד"), לא לשני והשני צריך להסביר לו זאת וכו', אלא מראים זאת לו.

זהו רק שאם הוא אינו רואה זאת לעת עתה, עליו להתקשר עוד יותר עם המזל שבנשמתו ע"י עבודתו בתורה ומצוות, וזה יפעל עליו כאן למטה.

(הוצאת קה"ת) סר"נ (סא, ג). לקו"ת במדבר ו, ג.
שה"ש כד, א. מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"א ע' ט.
וש"נ.

(44) נציבים ל, יב.

(40) חגיגה טו, א.

(41) ירמ' ג, כב.

(42) אבות פ"ו מ"ב.

(43) לקו"ת תצא לו, ד. וראה גם לקו"א להח"מ

יא. וזוהי ההוראה והלימוד משבת חזון:

כאשר באה שבת חזון, הרי כל אחד מישראל יודע בפשטות את שמה של השבת – "שבת חזון", על שם הפטרת השבת, "חזון ישעיהו".

ובפרט כאשר אומרים או שומעים ולומדים את ההפטרה בשבת זו, הנה במכל שכן מתורת הבעש"ט בנוגע לכל הענינים⁴⁵, בודאי צריכים להפיק מזה הוראה בעבודת ה'.

וההוראה היא – כפי שמסר ר' לוי יצחק מברדיטשוב ואח"כ זה נדפס בחסידות חב"ד [שדפוס הרי הוא לדורי דורות, כפתגם הצ"צ⁴⁶] – שבשבת זו מראים לכאור"א את המקדש דלעתיד, על מנת שזה יעורר ויעודד אותו עוד יותר לעשות עבודתו.

ואת זה מראים לו עצמו, ובזמן הגלות, ובאופן ד"חזון", שהגאולה חודרת בתרגום וגלות – ענין התשובה, כמדובר לעיל [שזה נרמז גם בתיבה השני' של ההפטרה "חזון ישעיהו", כדאיתא בשיחות כ"ק מו"ח אדמו"ר⁴⁷ ממדרשי חז"ל⁴⁸ ששם הנביא, שהשם מחי' אותו וכו'⁴⁹, הוא "ישעי", על שם הענין דישועה וגאולה].

ומכיון שמראים לו זאת, דבר ודאי הוא שהוא רואה זאת, זהו רק שזה מלוכש בלבוש, אבל אפילו אם הוא אינו רואה זאת כפשוטו הרי "מזליהו חזון" וזה פועל עליו למטה, כהסיפור הנ"ל עם דניאל. הוא צריך רק להתקשר עם המזל שבנשמתו, ואז זה נעשה אצלו בשלימות.

יב. ההוראה מזה בפשטות:

לכאורה יכול משהו לטעון: למה צריך הוא לראות את המקדש דלעתיד בשבת חזון – מספיק שהרבי, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, רואה זאת ויודע מכך, ומסביר זאת! ויש לו את "הקב"ה עוזרו"⁵⁰ ו"צדיקים דומים לבוראם"⁵¹ – הוא סומך על הרבי!

מלמדת אותו שבת חזון – לא! מראים לו את בית המקדש, ואתה צריך לראות! וזה צריך לפעול עליך, עד שזה יחדור בכחות הפנימיים שלך, בחב"ד שבנפש, עד בחי' חכמה שבנפש! כי "מזליהו חזון", המזל שלך רואה זאת וזה צריך לפעול עליך כאן למטה.

וכההוראה מהסיפור הנ"ל עם דניאל וחגי זכרי' ומלאכי, שהרי זהו סיפור בתורה, ובודאי שזוהי הוראה נצחית לכאור"א בכל מקום ובכל זמן:

ד"ה נביא הגאולה ישעי'.

(49) שעהיזה"א פ"א.

(50) קידושין ל, ב. ב"ב עה, רע"א. סוכה נב, ריש ע"ב.

(51) רות רבה פ"ד, ג. וראה ב"ר פס"ז, ח. במדב"ר

פ"י, ה. אסת"ר פ"ו, ב.

(45) כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סק"ז (קא, ב) ואילך. ובכ"מ.

(46) הובא באגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ב ע' שפכ. לקו"ש ח"ב ע' 522.

(47) סה"ש תש"ג ע' 140.

(48) ראה ב"ב יד, ב. ועוד – נסמן באגרות-קודש אדמו"ר מלך המשיח שליט"א חמ"א ע' ריח הערה

אין הכוונה ("ס'איז ניט דער פשט") שדניאל ראה את המראה וחגי זכרי' ומלאכי לא ראו זאת, והם היו זקוקים לדניאל. אלא "מזליהו חזו", המזל שלהם ראה זאת, ועד כדי כך שזה פעל עליהם, ונפלה עליהם חרדה.

ועד"ז הוא גם הלימוד בנדון דידן:

לא מספיק שכ"ק מו"ח אדמו"ר רואה את בית המקדש השלישי ומבין ולומד אודות כך, אבל היהודי לא ילמד את הענין, אלא יעשה מעשה בפועל, ויתרוצץ ויעשה מצוות. אלא אומרים לו שעליו לראות את זה וזה צריך להיכנס לפנימיותו, ובמילא הוא צריך ללמוד ולהבין זאת בחב"ד שבנפשו.

ולא מספיק שיהי' "צדיק באמונתו יחי" (לא "יחי" אלא "יחי")⁵², שלצדיק תהי' אמונה וכל הענינים והוא (זולת) יחי' מזה! אלא צריכה להיות לו עצמו אמונה, והוא צריך ללמוד בעצמו, כי כל אחד מישראל מחוייב בלימוד התורה.

ועליו ללמוד כמ"ש בשולחן ערוך הלכות תלמוד תורה, וכמ"ש אדמו"ר הזקן בתניא⁵³, שכל אחד צריך ללמוד תורה "כדת הניתנה לכל אחד ואחד בהלכות תלמוד תורה", ויתירה מזו כפי שאומר שם ש"אם ירחיב ה' לו . . יוסיף אומץ כו".

ועד שעליו ללמוד "לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא"⁵⁴, שמהלימוד זה יומשך במעשה בפועל כדבעי ובשלימות.

וכפי שרואים בפועל, שכאשר לומדים ענין ויודעים את הפרטים שבזה, זה מוסיף חיות אחרת לגמרי בקיום המעשה בפועל, כי זה חדר בפנימיותו. משא"כ כשיש אצלו רק את המעשה בפועל בלי הלימוד.

יג. ובנדון דידן – בנוגע לענין דשבת חזון:

לא מספיק שכ"ק מו"ח אדמו"ר רואה את בית המקדש השלישי ויודע ולומד על זה, אלא כך צריך להיות אצל כל אחד.

שזהו במיוחד עי"ז שלומדים ומתעסקים בהלכות אודות בית המקדש, לימוד "צורת הבית ותכונותו ומוצאיו ומובאיו גו"⁵⁵, שהקב"ה אומר שע"י הלימוד והעסק ב"מוצאיו ומובאיו גו" – "בנין ביתי" אינו "בטל"⁵⁶.

וזה בא גם בהמשך לבקשה בשנים האחרונות⁵⁷ שבימים אלו, ד"בין המיצרים" ובפרט דתשעת הימים, ילמדו את הענינים הקשורים לבית המקדש, אודות "מוצאיו ומובאיו

55) יחזקאל מג, יא.

56) תנחומא צו יד. ועוד. וראה לקו"ש חי"ח ע' 411 ואילך. וש"נ.

57) שיחת ליל ער"ח מנ"א תשל"ו (שיחות קודש ח"ד (ברוקלין, תשפ"ב) ס"ע 109 ואילך). ובכ"מ.

52) חבקות ב, ד. ראה לקו"ד ח"א קמא, ב, סה"ש תש"ד ע' 133. לקו"ש ח"ב ע' 475. שם ס"ע 500. ובכ"מ.

53) פל"ד (מג, ב).

54) יומא כו, א.

גו", כי עי"ז פועלים ש"בנין ביתי" אינו "בטל", וזהו כאילו שבונים את בית המקדש השלישי.

ואע"פ שלומדים את הענינים הקשורים בפשטות עם בנין בית שני – כותב הרמב"ם⁵⁸ "בנין העתיד אף שהוא כתוב ביחזקאל אינו מפורש ומבואר, ואנשי בית שני כשבנו בימי עזרא בנוהו כבנין שלמה ומעין דברים המפורשים ביחזקאל".

ומזה נמצא שכאשר לומדים "מוצאיו ומובאיו גו" דבית המקדש כמ"ש במסכת מדות – לומדים גם "מוצאיו ומובאיו גו" דבית המקדש השלישי. והגם שלא הכל שם "מפורש" (כמ"ש הרמב"ם), וזה יתגלה רק בעתיד, הרי כמה ענינים כן מפורשים שם (כיצד יהיו בבית המקדש השלישי).

בסגנון אחר קצת: ע"פ מ"ש הרמב"ם שבית שני בנו "ומעין דברים המפורשים ביחזקאל", שביחזקאל כתוב אודות בנין בית העתיד, מובן, כמפורש ברמב"ם*, שכאשר לומדים את הענינים הקשורים לבית שני, כבר יש בזה גם את הענינים שיהיו בבית המקדש השלישי. ובמילא זהו כאילו שבונים את בית השלישי.

ואין זה פלא שביחזקאל, שהי' כמה זמן לפני בנין בית העתיד, כבר יהי' כתוב אודות בנין העתיד (בית שלישי), ושבת שני יהיו כבר ענינים מבית שלישי – כפי שמצינו בדוגמא לזה במשכן ובית שלישי:

בשירת הים כתיב "מקדש אדני-כוננו ידיך", שזה קאי על בית המקדש השלישי⁵⁹, ואעפ"כ מקשרים פסוק זה עם המשכן במדבר (שהוקם זמן קצר לאחר מכן). כי המשכן הוא בדוגמת בית שלישי: כמו שבית שלישי יהי' בנין נצחי ("מקדש אדני-כוננו ידיך"), גם המשכן הוא נצחי⁶⁰.

ועד"ז הוא גם בנוגע לבית שני ובית שלישי, שביחזקאל כתוב כבר אודות הבית השלישי (ע"ד שבשירת הים כתוב אודות כך), וביחד עם זה נבנה הבית השני גם "מעין דברים המפורשים ביחזקאל".

ובמילא כאשר לומדים את הענינים הקשורים לבית שני, זה כולל בתוכו גם את עניני הבית השלישי, והקב"ה אומר שזהו כאילו שבונים את הבית השלישי ו"בנין ביתי" אינו "בטל".

וכאשר לומדים אודות עניני בית השלישי (ובית השני) כבר עכשיו בזמן הגלות, זה מזרז גם את הנצחיות דבית השלישי (שהוא בית נצחי, כנ"ל),

(*) בהקדמתו לפיה"מ (בנוגע למס' מדות): והתועלת שיש במין ההוא (תוכן מס' מדות) כי כשיבנה (המקדש) במהרה בימינו יש לשמור ולעשות התבנית ההוא.

(60) סוטה ט, סע"א. וראה תרבא"ר פ"ח. צפע"נ עה"ת ר"פ דברים. ברכה לד, א.

(58) הל' ביהב"ח פ"א ה"ד.
(59) פרש"י עה"פ (שבעה עה"פ). (33).

כי כמדובר לעיל, בבית השלישי ישנה המעלה דבעלי תשובה לגבי צדיקים, מכיון שזה בא אחרי גלות זה האחרון,

והרמב"ם מבאר⁶¹ שמעלת הבעל תשובה על צדיק מתבטא בכך שבבעל תשובה יש קיום נצחי כי הוא כבר עבר נסיונות, ובמילא יודעים שהוא תמיד יעמוד חזק על מעמדו, וע"ד שטר שיצא עליו ערעור ונתקיים בבית דין שיש לו תוקף נצחי⁶²; משא"כ צדיק, שלא עבר את הנסיונות, אי אפשר לדעת כיצד יעמוד בנסיון. הוא אמנם בחזקת כשרות⁶³, אבל לא בטוחים מה יהי' אח"כ. זאת אומרת שבבעל תשובה יש את העילוי דקיום נצחי, שאינו בטל.

ועד"ז הוא גם בנוגע לבית המקדש השלישי שהוא בדוגמת הענין דבעל תשובה, כנ"ל, בית נצחי.

וזה נפעל ע"י מעשינו ועבודתינו בזמן הגלות, שע"י עבודתו של יהודי בזמן הגלות מהפכים את הגלות, ומביאים את הגאולה שאין אחרי' גלות, גאולה נצחית ובית נצחי, בית המקדש השלישי, שעליו לא שייך יותר "ערעור" מכיון שכבר עברו את הגלות.

יד. וע"ד המדובר לעיל בשייכות ללימוד התורה בחלק הקשור עם בנין בית המקדש, שלא מספיק לסמוך על כ"ק מו"ח אדמו"ר שהוא רואה את בית המקדש בשבת חזון, אלא צריכים לראות זאת לבד וללמוד על זה וכו' –

עד"ז הוא גם בכל עניני תורה ומצוות, שאסור להסתפק בכך שהשני עושה זאת, אלא צריכים לעשות זאת לבד, וללמוד את החלק בתורה אודות כך.

וזהו הוראה כללית בעבודת האדם בכל הענינים – שלא מספיקה האמונה בשני שיש לו הכל ומבין הכל, אלא צריכה להיות עבודת עצמו, כל דבר צריך להיכנס אצלו ולחדור בפנימיותו.

ועד"ז גם בענינים הנוגעים במיוחד בימים אלו – "ציון במשפט תפדה ושבי' בצדקה"⁶⁴, לימוד התורה, ובפרט חלק המשפט שבתורה, "הלכתא"⁶⁵, ונתינת הצדקה,

שצריכים לפעול בזה לבד בשלימות, ולא לסמוך שהשני יעשה זאת.

כשמגיע ללימוד התורה – הוא יכול לטעון: מדוע הוא צריך לבטל מזמנו ולהתיישב ללמוד תורה כאשר הוא יכול לפעול במצוות?! הוא יסמוך על השני שגדול ממנו, שהלה לומד תורה, אבל הוא עצמו אינו צריך ללמוד, אלא הוא יפעל כל היום במצוות מעשיות, מעשה בפועל.

(64) ישע"א, א, כו (סיום ההפטרה דפ' דברים).
(65) ת"א וישב מ, יג. וראה לקו"ת פרשתנו (דברים), א, סע"ב ואילך.

(61) בהקדמתו לפיה"מ.
(62) ראה טושו"ע חו"מ ר"ס מו. וראה לקו"ש ח"ז ריש ע' 184. וש"נ.
(63) רמב"ם הל' קידוש"ח פ"ב ה"ב.

איי, בכדי לדעת את "המעשה אשר יעשון"⁶⁶ צריכים ללמוד תורה – הוא ישאל אצל השני שלמד!

אומרים לו: לא, התורה מצוה עליך שתלמד ותבין!

וזהו הוראה הן בנוגע ללימוד נגלה דתורה והן בנוגע לפנימיות התורה:

הוא חושב שהוא יעשה רק מעשה בפועל, אבל בנוגע ללימוד הדינים אודות כך – הוא יסמוך על רב, וישאל אצלו את הדין. אומרים לו, שעליו גם ללמוד לבד.

ועד"ז בפנימיות התורה:

הרמב"ם פוסק⁶⁷ שאהבת ה' ויראת ה' היא מצוה. וממשיך בפסק דין ברור: "והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו, בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואי הנפלאים הגדולים כו'". שזהו בפשטות – ע"י לימוד החסידות⁶⁸.

הוא טוען שהוא יסמוך שכ"ק מו"ח אדמו"ר מתבונן בגדלות הבורא, והוא יפעל במעשה בפועל.

אומרים לו, שזהו מצוה עבורו שתהי' לו אהבת ה' ויראת ה', וזהו פסק דין ברור ברמב"ם שבכדי להגיע לזה צריכים להתבונן בגדלות הבורא, ולא שהשני יתבונן עבורו, שהרי הוא זקוק בעצמו לאהבה ויראה – ומה תעזור התבוננותו של השני בגדלות הבורא לאהבה ויראה של אדם זה?!

הוא עצמו צריך להתבונן בזה, עי"ז שילמד בעצמו פנימיות התורה.

טו. ועד"ז היא ההוראה הכללית בעבודת האדם בכל עניני תורה ומצוות, שאסור להסתפק בכך שהשני עושה זאת, אלא צריכים לפעול בזה לבד, וללמוד את החלק בתורה אודות כך.

החל במיוחד בימים אלו (כנ"ל) ב"ציון במשפט תפדה ושב"י בצדקה", תורה וצדקה, שצדקה קשורה עם כל המצוות, "רחבה מצותך מאוד"⁶⁹, כדברי אדמו"ר הזקן בתניא⁷⁰.

ובכל הענינים הקשורים במיוחד עם ימים אלו – החל מהענין דאהבת ישראל, שאפילו אם נדמה לו שזהו אהבת חינוך – זה מבטל את ה"מפני חטאינו" (הסיבה ל"גלינו מארצנו")⁷¹, שהי' שנאת חינוך⁷².

ואח"כ באים לענין החינוך, חינוך עצמו וחינוך הזולת.

(69) תהלים קיט, צו.

(70) פל"ז (מח, ב). וראה אגה"ק סי"ז (קכה, א).

(71) נוסח תפלת מוסף דיו"ט.

(72) יומא ט, ב.

(66) ל' הכתוב – יתרו יח, כ.

(67) הל' יסודות פ"ב ה"א-ב.

(68) ראה גם אגרות-קודש אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ח"י ע' ט. ח"א ע' שכ. ח"כ ע' קכו. ובכ"מ.

ואח"כ – תורה, תפילין, ש"הוקשה כל התורה כולה לתפילין⁷³, מזוזה, צדקה, בית מלא ספרים – יבנה וחכמי, נרות שבת קודש ויו"ט – שזה קשור גם לתשעה באב, כמבואר בכמה מקומות⁷⁴ שתשעה באב יתהפך ויהי' היו"ט הכי גדול – כשרות האכילה ושתי, וטהרת המשפחה,

עד שבאים ל"זורקתי עליכם מים טהורים וטהרתם"⁷⁵, בגאולה האמיתית והשלימה הבאה "מיד", ו"משה ואהרן עמהם"⁷⁶.

טז. ויהי' "אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל"⁷⁷ בגלוי (מכיון שמשה עמהם),

ובפרט שעומדים עכשיו ביום השבת, שלשבת יש שייכות מיוחדת למשה, כפי שאומרים בשמונה עשרה של שבת "ישמח משה במתנת חלקו". וכמבואר בכתבי האריז"ל⁷⁸ – שהיום הוא ד' מנחם אב, ערב יום ההילולא של האריז"ל (בחמישה באב)⁷⁹ – הפירוש ב"ישמח משה במתנת חלקו":

בעת חטא העגל ניטלו ממשה אלף אורות, כי משה קשור עם בני ישראל, כמ"ש⁸⁰ "לך רד", "רד מגדולתך כלום נתתי לך גדולה אלא בשביל ישראל, ועכשיו ישראל חטאו אתה למה לי כו"⁸¹, ובכל שבת ושבת משה מקבל במתנה את האלף אורות בחזרה. ולכן אומרים "ישמח משה במתנת חלקו".

ויש לקשר את האלף אורות השייכים למשה עם המבואר בכתבי האריז"ל⁸² על הפסוק בריש פרשתנו⁸³ "ה' אלקי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים גו" – שאמרו חז"ל⁸⁴ (וכך מביא רש"י בפירושו על התורה) על דברי משה "יוסף עליכם ככם אלף פעמים" ש"זו משלי" (אבל הקב"ה "יברך אתכם כאשר דיבר לכם"). ומבאר האריז"ל הקשר של משה ל"אלף" דוקא: "משה" הוא בגימטריא השמות א-ל-שד-י, ובמילואם א-ל-שד-י עם הכולל הוא בגימטריא אלף, ולכן בירך משה את בני ישראל ב"אלף פעמים".

ומזה באים ל"ואתחנן אל ה'", ש"משה התפלל תקט"ו תפילות⁸⁶, ורצה להמשיך בחי' רא'י בבני ישראל, "אעברה נא וארא את הארץ"⁸⁷, הענין דרא'י מוחשית במהות

(81) ברכות לב, א. פרש"י עה"פ.	(73) קידושין לה, א. וש"נ.
(82) שער הפסוקים ול"ת עה"פ שבהערה הבאה.	(74) ראה זכרי' ח, יט. רמב"ם סוף הל' תעניות.
וראה בכ"ז גם שיחת ש"פ דברים תשל"ו (לקו"ש ח"ט ס"ע 21 ואילך).	(75) יחזקאל לו, כה.
(83) א, יא.	(76) ראה יומא ה, ב. תוד"ה אחד – פסחים קיד, סע"ב.
(84) דב"ר פ"א, יג. וראה תיב"ע עה"פ. ספרי בהעלותך י, לו.	(77) ריש פרשתנו (א, א).
(85) ר"פ ואתחנן (ג, כג).	(78) סידור האריז"ל במקומו. שער הכוונות ענין מזמור שיר ליום השבת. פע"ח שער (ית) השבת פ"ח.
(86) דב"ר פ"א, י. הובא בדעת זקנים מבעה"ת ר"פ ואתחנן.	וראה תו"א בראשית א, ב.
(87) ואתחנן שם, כה.	(79) שה"ג להחיד"א בערכו. ובכ"מ.
	(80) תשא לב, ז.

הדבר (כמדובר לעיל בנוגע ל"חזון"), אלא מאיזו סיבה לא התקיים אז רצונו, ולכן אומר "ועתה ישראל שמע"⁸⁸, ענין השמיעה⁸⁹.

אבל מכיון שכן היתה תפילתו של יהודי, ובפרט תפילה של משה, ובפרט תקט"ו תפילות – דבר ודאי הוא שכך יתקיים סוף-סוף בפועל, שיומשך בחי' ראי' של משה.

וע"י מעשינו ועבודתינו בזמן הזה, ובפרט בשבת חזון, כשכאו"א רואה (באופן ד"חזון") את המקדש דלעתיד – ממהרים ומקריבים זאת עוד יותר.

וע"י מעשינו ועבודתנו גם ממשיכים את האלף אורות של משה כאן למטה בגילוי, עם כל הפלאות שבזה כמבואר בדרושי חסידות⁹⁰.

ואח"כ רבותינו נשיאינו מבארים בשיחות שכל זה הוא "קרוב אליך הדבר מאוד בפיך ובלבבך לעשותו"⁹¹, וכמ"ש על השער דספר תניא קדישא – שהשער הוא ההתחלה שעל ידה נכנסים לכל הענין וכל הספר.

ומזה מבין כל אחד שיש לו את הכח לפעול את כל ההמשכות, ע"י העבודה שלו כבר עכשיו בזמן הגלות.

ובפרט ע"פ פסק דין הרמב"ם⁹² "צריך כל אדם שיראה עצמו כל השנה כולו כאילו חציו זכאי וחציו חייב, וכן כל העולם חציו זכאי וחציו חייב. . עשה מצוה אחת (במעשה או בדיבור או במחשבה) הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה וכו'", ועד לתשועה והצלה העיקרית – לעתיד לבוא.

יז. ומכיון שעומדים ביום השבת – פועלים בכל ענינים אלו מתוך עונג, "וקראת לשבת עונג"⁹³, שזה מוסיף עוד יותר בעבודה עם הכחות הפנימיים, כנ"ל ההוראה משבת חזון (שצריך להמשיך את כל הענינים אצל עצמו בכחות הפנימיים, חב"ד שבנפשו וכו'), כי כח התענוג שבאדם הוא שלימות כחותיו הפנימיים.

ועד ש"מענג את השבת", כדברי הגמרא במסכת שבת⁹⁴ בסוגיא המדברת אודות שלוש סעודות ואודות "נחלה בלי מיצרים", הקשורה עם סעודה שלישית⁹⁵.

וזה קשור גם לבית המקדש השלישי (שאותו מראים ליהודי בשבת חזון), כי יעקב הוא כנגד הבית השלישי⁹⁶ (כמו שהוא כנגד סעודה השלישית).

(92) הל' תשובה פ"ג ה"ד.

(93) ישעי' נח, יג.

(94) קיח, ב.

(95) ראה זח"ב פח, ב.

(96) ראה פסחים פח, א. וראה לקו"ת מטות פג, ג

ואילך. וש"נ.

(88) שם ד, א.

(89) ראה לקו"ת ואתחנן ב, ד ואילך. אוה"ת ואתחנן ע' עא ואילך.

(90) ראה מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"ב ס"ע תשי"א.

שם ס"ע תשכ"א. אוה"ת בראשית (כרך ו) תתרכ"ב.

שם תתרכ"ד, ב. ובכ"מ.

(91) נצבים ל, יד.

וההדגשה על עבודה מתוך עונג (שלימות העבודה בכחות פנימיים) בשבת היא עוד יותר בשבת זו, שבת חזון – כי מכיון שזוהי שבת ב"בין המיצרים", ובפרט השבת שלפני תשעה באב, שמיני' מתברך היום⁹⁷ דתשעה באב – צריכה להיות זהירות יתירה מע"ד הרגיל שלא יהי' חשד שאצל בני ישראל יש איזה ענין של עצב בשבת ח"ו⁹⁸. וכידוע שאדמו"ר הזקן נהג ללבוש בגדי שבת בשבת חזון ולא הי' משנה בזה⁹⁹ מפני הטעם הנ"ל.

וזהירות היתירה בשבת חזון קשורה גם עם כל המדובר לעיל, ששבת חזון (שבה מראים את המקדש דלעתיד) קשורה עם עבודת התשובה, שמעלת הבית השלישי הוא ענין התשובה, כנ"ל בארוכה – כי בעל תשובה צריך יותר זהירות בכל הענינים מאשר צדיק, כמבואר בכמה מקומות¹⁰⁰.

ית. ועי"ז שפועלים בכל הענינים עם כל הכחות הפנימיים, ועד עם השלימות בזה, כח התענוג – ממשיכים הרחבה והצלחה בכל הענינים, כולל גם הרחבה והצלחה בבני חיי ומזוני רויחי ובכולם רויחי.

ועד שממהרים ומקריבים עוד יותר את גילוי בית המקדש השלישי כאן למטה, באופן ד"מיד", "אחישנה"¹⁰¹, שיהי' בשלימות לעתיד לבוא.

ולעתיד לבוא אין פירושו שזה אינו קיים עכשיו בזמן הזה כאן למטה, אלא זהו ע"ד מ"ש הרמב"ם¹⁰² בנוגע לעולם הבא (במקום), "זה שקראו אותו חכמים העולם הבא לא מפני שאינו מצוי עתה . . אלא הרי הוא מצוי ועומד . . ולא קראוהו עולם הבא אלא מפני שאותן החיים באין לו לאדם אחר חיי העולם הזה כו" – שעד"ז הוא גם הפירוש ב"לעתיד לבוא" (בזמן), לא שזה בא אח"כ, ועכשיו זה אינו קיים, אלא קיים גם עכשיו, אלא שצריכים לגלות זאת, וגילוי הדבר בא לאחר מעשינו ועבודתינו בזמן הזה.

ויהי רצון, שע"י מעשינו ועבודתנו נמהר עוד יותר שיתגלה ויומשך עולם הבא ולעתיד לבוא בעולם הזה וזמן הזה, במקום זה ובזמן זה,

בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ויהפכו ימים אלו "לששון ולשמחה ולמועדים טובים"⁷⁴, באופן ד"מיד הן נגאלין",

במהרה בימינו ממש.

(100) לקר"ת ואתחנן ט, ד. ובכ"מ.

(101) ישע"י ס, כב. ראה סנהדרין צח, א.

(102) הל' תשובה ספ"ח.

(97) ראה זח"ב סג, ב. פח, א.

(98) ראה גם שיחת ש"פ מטו"מ (לעיל ע' 000),

ובהנסמן שם הערה 215.

(99) ספר המנהגים – חב"ד ע' 46 הערה 10.

יומן

(כנראה).

• ליל שבת קודש •

כ"ק אדמו"ר שליט"א ירד לקבלת שבת בשעה 9:05.

אחרי התפילה שרו "שיבנה ביהמ"ק", ובדרכו הורה להגברת השירה.

בשעה 10:20 הלך לספרי'.

• יום שבת קודש פ' דברים •

• ד' מנחם-אב •

כ"ק אדמו"ר שליט"א הגיע מהספרי' בשעה 7:50.

בשעה 10:00 ירד לתפילת שחרית, והודיע: "ס'וועט זיין אַ פאַרביריינגען".

כשהסתובב לראות את הס"ת, הראה באצבעו הק' על ניירות שהיו על הרצפה, שירימו אותם.

הורה לנגן ב"הוא אלקינו".

אחרי התפילה שרו "שיבנה ביהמ"ק", והורה להגברת השירה.

בשעה 1:30 ירד להתוועדות.

בשיחה א' דיבר כ"ק אדמו"ר שליט"א על מה שאמר הרלו"צ מברדיטשוב שהשבת מראים לכל אחד את ביהמ"ק השלישי, והסביר שאף שאנו לא רואים הרי "מזליהו חזי", וכמו שרואים הוראה זאת מחנני' מישאל ועזרי', שאף שהיו צדיקים בכל זאת לא ראו, רק דניאל

• יום רביעי, א' מנחם-אב •

ראש חודש •

כ"ק אדמו"ר שליט"א יצא לקריאת התורה בשעה 10:05. כשחילק צדקה, עמדה אחת עם ילד בעגלה ליד פתח 770, וכ"ק אדמו"ר שליט"א ניגש אל הילד ודחף לידו מטבע לצדקה.

• יום חמישי, ב' מנחם-אב •

כ"ק אדמו"ר שליט"א יצא לקריאת התורה בשעה 10:05. בדרכו חילק צדקה, ואח"כ עשה בידו הק' שלום לילדה קטנה.

אחצ"צ נסע לביתו בשעה 6:50. בדרכו נתן צדקה, ומיד כשנכנס למכונית החל לקרוא בחלק מעיתון שאחז בידו הק'.

כשחזר מביתו בשעה 7:35, עמד ר' בערל שי' ליווי בפתח ג"ע התחתון ואמר שיש לו תמונה מהציון (?) של אדמו"ר מהר"ש, ונכנס לג"ע התחתון ודיבר עם כ"ק אדמו"ר שליט"א כ-10 דקות.

לתפילת מעריב יצא בשעה 9:30.

• יום שישי, ג' מנחם-אב •

כ"ק אדמו"ר שליט"א הגיע מביתו בשעה 10:25, ודיבר עם הריב"ק במכונית. בדרכו מהמכונית עשה בידו הק' שלום לאחד שעמד בצד, ואח"כ נתן מטבע לצדקה לילדה קטנה שעמדה שם, וכשנכנס נתן צדקה בקופה.

בשעה 7:55 הלך לספרי', ואחז בידו הק' חלק מעיתון "ג'ואיש פרעס"

זיין, כי ע"פ טבע בכדי להפחיד את האויב צריכים נשק, אבל אם הולכים בכחו של הקב"ה הרי "בגדול זרועך ידמו כאבן", וכמ"ש ב"אז ישיר" שנפל פחד על כולם. אבל כששלחו מרגלים הרי הם קישרו את הכל ע"פ טבע, ולכן היו צריכים כלי זיין שהגויים יראו שמתכוונים ברצינות.

כמו"כ דיבר בפרקי אבות והסביר את המשנה "חמישה תלמידים היו לו לר' יוחנן בן זכאי". ואמר שאף שדיברו על משנה זו, אבל הקהל לא זוכר מה שדיברו, עכ"פ על איזה פרטים התעכבו במשנה זו, והראי' ממני, ולכן אפשר לחזור עוד הפעם אפילו על הפרטים שכבר נאמרו. וכ"ק אדמו"ר שליט"א הסביר שכל מה שהי' לר' יוחנן בן זכאי כן אצל משה רבינו, שארבעים שנה למד וארבעים שנה לימד, והסביר איך שענינו של משה הוא חמישה חומשי תורה, וכן אצל ר' יוחנן בן זכאי חמישה תלמידים, והסביר שחומש בראשית שהוא בריאת העולם זהו כנגד ר' אליעזר הגדול, ושמות לידת בני' שזה ר' יהושע שאשרי יולדתו, ויקרא – תורת כהנים זהו כנגד ר' יוסי הכהן החסיד, ודברים משנה תורה מפי עצמו אמרו, שזה ר' אלעזר בן ערך כמעין המתגבר. ואמר שדילג על במדבר, כי אמר קודם הסבר פשוט ומתקבל יותר, אבל על במדבר זהו בדוחק יותר, ולכן יגיד בנפרד, ואמר שזה שלא יודעים תירוץ והסבר בדיוק הרי "אם דבר ריק הוא מכס", ולכן זה תלוי בנו, שצריך להתייגע ללמוד ולמצוא הסבר. והסביר כ"ק אדמו"ר שליט"א שענין במדבר זהו ענין הפקודים, שזה ענין המנין, שענינו של שמעון בן נתנאל שהי' ירא חטא, וענין של חטא הוא חסרון, כמ"ש "והיינו אני ושלמה בני חטאים" שפירושו חסרים, כן הוא זה

ראה, וע"י שסיפר להם הרי נפל עליהם פחד וכו'.

בשיחה ב' דיבר על זה שהשבת היא בסמיכות לה' אב יום ההסתלקות של האריז"ל, שהתחיל בגילוי רזין דרזין דתורה.

אח"כ אמר מאמר כעין שיחה ד"ה "ציון במשפט תפדה".

בשיחות הבאות דיבר על פרש"י פרק א' פסוק ח', והסביר מהו ענין השמיני. אח"כ שאל מדוע רש"י מביא "ראה נתתי לפניך" ומסביר שראו בעיניים, וזהו לא ע"פ השמועה ולא ע"פ אומדנא וכו' וכו', והסביר כ"ק אדמו"ר שליט"א את הסדר בפסוק, שכאן זהו בא ע"פ ציווי הקב"ה "בואו רשו", ולא כמו שאמר משה ע"פ השמועה, מה שהבטיח הקב"ה לאברהם. ולא כמו ששיערו (אומדנא) שאמרו "תביאמו ותיטעמו", כי אמרו שכבר קיים "והוצאתי והצלתי". ולקחת"י וקעת הגיע הזמן של "והבאתי", אלא כאן אומר לכם הקב"ה אתם רואים את זה. אח"כ בהמשך פרש"י מביא עוד כמה פרטים שלכאורה מיותרים, והסביר כ"ק אדמו"ר שליט"א שרש"י בא לפרש, שהיות והקב"ה נותן להם את הארץ, אזי כל אלו שערערו עד קעת, שהם בני עשו, הרי יפסיקו לערער, כי הרי מכר את הבכורה ליעקב וכו'. ובנוגע להיכנס לארץ שהרי צריכים למלחמה, הרי את זה הם לא יצטרכו, כי הרי "נמוגו כל יושבי כנען" שהם יפחדו ויברחו, ולא יצטרכו להילחם כמו שנלחמו עם סיחון ועוג. ומוסיף רש"י עוד פרט שאם לא היו שולחים מרגלים לא היו צריכים גם כלי

(2) כ"ה ביומן. אבל בהנחה מבואר להיפך – שמכיון ש"מזליהו חזי" לא הי' צריך לספר להם זאת כדי שיפול עליהם פחד כו'.

אחרי השיחה האחרונה הכריזו על הס"ת שיסיימו אותו בט"ו באב, ואח"כ התחיל לנגן את ניגון ההקפות לאביו הרלו"צ ז"ל, ובראשו הק' הורה להגברת השירה. לפני כן הורה למכריז שיגיד "לחיים", וכן לסופר ר' אליעזר שי' זירקנד, וכן לרש"ג, ואח"כ הורה גם לעוד א' (שחזר מרוסי?) לומר "לחיים".

בקבוק משקה שמקודם לכן מזג כ"ק אדמו"ר שליט"א מכוסו לבקבוק ומהבקבוק מזג לכוסו - נתנו להרב מרדכי שי' מנטליק (מספרים שזהו מפני שיש לו השבוע יאָרצייט), ואמר לו שיחלק את המשקה ויהי' הצלחה בהפצת תורה... [כמובן שמיד חילק את כל המשקה].

לאחר שבירך כ"ק אדמו"ר שליט"א ברכה אחרונה שרו את ניגון ההקפות, וכ"ק אדמו"ר שליט"א הורה בידו הק' להגברת השירה.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 6:10.

במנחה קראו בס"ת של משיח (כ"ק אדמו"ר שליט"א התיישב בקריאת התורה), וכ"ק אדמו"ר שליט"א עלה לתורה.

אחרי התפילה התחיל לנגן "שיבנה ביהמ"ק", ובדרכו הורה להגברת השירה.

לערך בשעה 7:00 הלך לספרי', וחזר בשעה 8:05. שרו "שיבנה ביהמ"ק", ובדרכו הורה להגברת השירה כמה פעמים.

• מוצאי שבת קודש •

כ"ק אדמו"ר שליט"א יצא לתפילת מעריב בשעה 9:12.

שדואג על חסרונו בעבודת ה', בשביל זה צריך לעשות חשבון בעצמו מה טוב ומה לא וכו'. וכאן אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א שהאדם קשה לו למנות את כל תרי"ג מצוות, ולכן מתחילים אותו ושואלים אותו: האם תפילין יש לו? וציצית יש לו? את המבצעים אתה מקיים?! עד שמגיעים לקיום תרי"ג מצוות (כל הענין הי' מאוד "רייך").

בשיחה, כשהסביר את הזהר, סיים עם עיניים עצומות, ואמר שהרי כל הבתי כנסיות ומדרשות מחו"ל יבואו לאה"ק, ולכן יחליטו כולם החלטות טובות ואמיתיות, ולא סתם החלטה. והרי המקום הגשמי קדוש, ובפרט מקום שהתפלל בו נשיא דורנו, למד בו כו', וכל המקום יבוא לאה"ק, כמובן מזה שכתוב שהביהמ"ק יבוא ולא כתוב האנשים או הס"ת וכיו"ב. וכן דיבר על לימוד הלכות בית הבחירה.

בנוגע למנורה שבבית המקדש, אמר שישנם ספרים שכתוב בהם שהמנורה הי' חצי עיגול, והביאו רא' מהרמב"ם. אבל זהו מפני שלא ראו את הכת"י של הרמב"ם, שכיום התגלה, ורואים במפורש שצייר כמו קנה ישר ולא חצי עיגול. וכל אחד ג"כ מבין ויודע שקנה זה ישר, וכן יחזקאל מדד בקנה, ואם הי' חצי עיגול הרי לא שייך למדוד וכו', ולכן מובן שהיו קני המנורה ישרים. ובנוגע לזה שאסור לעשות כלי המקדש - אפשר להוסיף עוד קנה או שלא יהי' מזהב וכיו"ב כדיוק הרמב"ם בנוגע לכלי המקדש.

כששרו ניגון אחד נענע בראשו הק' לשיר, וכן ב"נהנה מה טוב". הורה לנגן "לכתחילה אַריבער" אחרי השיחה אחת לפני האחרונה, ובא' הבבות הורה לנגן 10 פעמים.

שליט"א נעמד ואמר בקול: "לייגט אַריין אין פּושקע!"³, וחיכה עד שהילדה חזרה עד הפרוזדור, וחיך ונכנס לחדרו.

בשעה 3:00 נסע לאוהל, ובצאתו חילק צדקה.

מהאוהל חזר ויצא לתפילת מנחה בשעה 9:00.

לתפילת מעריב יצא בשעה 9:30.

אח"כ נסע לביתו ולא שרו.

• יום שני, ו' מנחם-אב •

במעריב נכח הספורטאי הנ"ל, וכ"ק אדמו"ר שליט"א חיך אליו.

אח"כ נכנס ר' בנימין אליהו שי גורודצקי לכ"ק אדמו"ר שליט"א, ויצא בשעה 11:50.

(3) = "להכניס לתוך הקופה!".

אחרי הבדלה הסתכל איך שנותנים לילד מתחת לגיל בר מצוה לשתות את היין, ולאחר שפתח את הדלת שוב הסתובב והסתכל, ואח"כ חיך כשהילד גמר רוב כוס.

כעבור זמן נסע לביתו. לא שרו [שנה שעברה שרו ולא הורה להגביר השירה, ולמחרת אמר שהיו צריכים לשאול רב].

• יום ראשון, ה' מנחם-אב •

• יום ההילולא של האריז"ל •

כ"ק אדמו"ר שליט"א הגיע מביתו בשעה 10:15.

בשעה 10:50 נסע למקוה, ובצאתו נתן מכתבים לריב"ק ונתן צדקה.

מהמקוה חזר בשעה 11:35, וחילק ונתן צדקה. ילדה קטנה קיבלה את המטבע ומיד רצה החוצה, וכ"ק אדמו"ר

יומן א' התמימים – תשמ"ז

מנחה 3:15

מעריב 9:10

נסע לביתו.

[מכאן עד שבת לא נרשם יומן].

• יום שבת קודש פ' דברים •

• שבת חזון, ו' מנחם-אב •

לתפילת שחרית ירד הרבי ב-10:00, והודיע על התוועדות ב-1:30.

הקצב הרגיל של השיחות. בסיום ההתוועדות, לאחר השיחה החמישית ניגנו כרגיל שיבנה, וכססימו החל הרבי ניגון הקפות להר' לוי"צ אביו ומיד קם

• יום ראשון, כ"ט תמוז •

• ערב ראש חודש מנחם-אב •

הרבי הגיע ב-10:00 ויצא לחלוקת הדולרים שארכה כשעה.

נסע למקוה. נסע לאוהל.

חזר ב-8:50, כעבור כעשר דקות יצא למנחה-מעריב.

כעבור מספר דקות נסע לביתו.

• יום שני, א' מנחם-אב •

• ראש חודש •

הרבי הגיע ב-10:00 ויצא לחלק צדקה ונכנס לקריאת התורה.

מהפעם השיגרתי בלילה), לאחר מנחה וקצת מאוחר יותר.

• **יום שלישי, ט' מנחם-אב –
יהפך לשמחה**

הרבי ירד לתפילה בעשר בזאל הגדול.

בעיצומן של אמירת הקינות, ביקש הרבי להביא את משקפיו, הביאו, והוא הרכיבן.

[מכאן עד שבת לא נרשם יומן]

• **יום שבת קודש פ' ואתחנן,
שבת נחמו, י"ג מנחם-אב**

לא התקיימה התוועדות.

ממקומו ועודד בידיו לחיזוק בצורה בלתי רגילה. הדבר ארך כשתי דקות נפלאות ממש.

התפללו מנחה. הרבי עלה שלישי. בסיום התפילה, התיישב הרבי והחל בשיחה קצרה בקישור הרמב"ם היומי עם השיעור הנלמד בפרקי אבות בהתוועדות (התחלה היתה בערך כדי [?] בקשר למה שנלמד על דברי ר' אלעזר המודעי. אמר כשמצביע בסידור פעמיים – יש לקשר עם הרמב"ם היומי).

מעריב 9:05. יצא וכעבור זמן נסע לביתו.

[ביום ראשון לא נרשם יומן]

• **יום שני, ח' מנחם-אב**

הרבי נסע לביתו פעמיים (לבד)

ר"ד בחלוקת הדולרים – תנש"א

פושקע".

הנ"ל אמר שיש לו את הקופת צדקה הישנה שלו, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אָבער אין דער נייער דירה זאָל זיין אַ נייער צדקה פושקע", ונתן לו דולר נוסף באומרו: "איר זאָלט דאָס אַריינלייגן אַהינצו, זאָל זיין גוטע בשורות".³

• לא' אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א (באנגלית): "שהשי"ת יברך אותך שיהיו לך בשורות טובות ובשורות שמחות, ושיהי' לך קיץ שמח. הצלחה רבה בפעילויות שלך".

(1) = "שיהי' בשעה טובה, שתיקח איתך קופת צדקה".

(2) = "אבל בדירה החדשה שתהי' קופת צדקה חדשה".

(3) = "שתכניס את זה לשם, שיהיו בשו"ט".

יום ראשון, ג' מנחם-אב

• לא' שביקש ברכה אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א (באנגלית): "אבל דבר ראשון אתה צריך להבטיח להשי"ת לתת עשר אחוז מהרווח הנקי להשי"ת – לצדקה. והשי"ת יברך אותך שיהיו לך בשורות טובות".

• לא' אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: "צריך לבדוק התפילין שלך, ולהיות זהיר בהנחתם. וזה יביא שמחת חיים וכל המצטרך. הצלחה רבה ובשורות טובות".

• לא' העובר דירה אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: "זאָל זיין אין אַ גוטער שעה, איר זאָלט מיטנעמען מיט זיך אַ צדקה

ביאורים לפרקי אבות

המשנה עם פירוש ר"ע מברטנורא ועיקר תויו"ט

פרק שני

ח רבן יוחנן בן זכאי קבל מהלל ומשמאי (כה), הוא היה אומר: אם למדת תורה הרבה, אל תחזיק טובה לעצמך, כי לכה נוצרת (כו).

פירוש ר"ע מברטנורא

אל תחזיק טובה לעצמך. לומר הרבה תורה למדתי. ולפי שהוא לא הניח לא מקרא ולא משנה הלכה ואגדה שלא למד (סוכה כח, בבא מצרא קיד), היה אומר כן:

עיקר תוספות יו"ט

לכאור העולם, כדכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום הששי, מלמד שהתנה הקדוש ברוך הוא עם מעשה בראשית שאם אין מקבלין ישראל את התורה יחזיר העולם לתהו ובהו, נמצא עכשיו שחובה גדולה מטלת עליו ולא בטובה הוא עושה. רש"י: (כה) קבל כו'. בשלשלת הלל לא הצריך להזכיר שממנו קבלו. ועכשיו מזכיר ברבן יוחנן בן זכאי שלא היה מבני בניו. ועוד, שהוא היה לו תלמידים הרבה ורבתה המחלקת מהם ואחריהם, הזכיר שאף על פי שנחלקו בכמה דינים מכל מקום עקר התורה קבלוה: (כו) נוצרת. לשם כך יצאת

פרקי אבות הם חלק מתורה שבע"פ שלימודה צריך להיות בהבנה והשגה דוקא, ולכן אין להסתפק באמירת פרקי אבות, אלא צריכים ללמודם בעיון, כראוי בתורה שבע"פ.

אלא שמכיון ש"איני מבקש . . אלא לפי כח", לא תובעים מכאן"א שילמד בעיון את כל המשניות דכל פרק בכל שבת ושבת, מכיון שמסתמא ענין זה יקשה להביאו לידי פועל; אבל עכ"פ משנה אחת בכל פרק יש ללמוד בעיון כדבעי, והיינו שנוסף לאמירת המשניות בנוסח דאדמו"ר הזקן המודפס בסידור (ששם לא נדפסו המפרשים), יחזיק לידו ג"כ ספר משניות עם מפרשי המשנה, עכ"פ ספרי המשניות עם עיקר תוספות יו"ט ופירוש רבינו עובדי' מברטנורא (המפרשים היסודיים), וילמד מתוכם עכ"פ משנה אחת עם המפרשים (שהם התורה שבע"פ בתורה שבע"פ גופא).

והאמור שייך במיוחד לתלמידי התמימים, שזהו עיקר ענינם – לימוד התורה בפירושי, בהבנה והשגה, ואדרבה: הסדר אצלם הוא הפוך – בתחילה לימוד לעיונא, ואח"כ אמירה סתם.

(משיחת ש"פ נשא (התוועדות א') תנש"א – בלתי מוגה – דברי משיח תנש"א ח"ד ע' 130)

בס"ד. חלק מהתועודות ש"פ מטו"מ, מבה"ח מנחם-אב ה'תשמ"ז

הנחה בלתי מוגה

כו. בפרקי אבות דשבת זו נתעכב על מאמר של רבן יוחנן בן זכאי²³⁴: "אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך כי לכך נוצרת".

יש כמה ענינים במשנה זו הדורשים הסברה²³⁵:

א) הלשון "לכך נוצרת" – לא כלשון הרגיל "אני נבראתי לשמש את קוני". ובפרט ש"נוצרת" הוא דרגא אמצעית בין בריאה ועשי', "אתה בראתה אתה יצרתה אתה נפחתה"²³⁶ (כדאיתא בגמרא במסכת ברכות²³⁷ "טהורה... יצרתה נפחתה").

ב) במה מתבטא השיעור ד"למדת תורה הרבה"? בשלמא כאשר אומרים "למדת תורה כל היום כולו", או "כל התורה" – זהו שיעור מסוים, אבל מהו השיעור ד"הרבה"?

ג) ממה נפשך: אם "נוצרת" בכדי ללמוד תורה "הרבה" – הרי אין זה "הרבה", אלא בגלל זה "נוצרת"!!

ד) מהו הדיוק "אל תחזיק טובה לעצמך"?

יש לומר הביאור בזה – ע"פ הדיוק שבעל המאמר הוא רבן יוחנן בן זכאי:

איתא בגמרא²³⁸ בנוגע לרבן יוחנן בן זכאי "ארבעים שנה למד". שארבעים שנה הוא שלימות בלימוד התורה – שאז מגיע להוראה ומקבל סמיכה²³⁹ (כמ"ש בשולחן ערוך²⁴⁰) "בן ארבעים לכינה"²⁴¹.

ומכיון שגם לאחר מכן המשיך והוסיף בלימוד התורה (שהרי "לא הלך ד' אמות בלא תורה"²⁴²), נמצא, שכאשר רבן יוחנן בן זכאי אומר "למדת תורה הרבה" – פירושו יותר מארבעים שנה, גם לאחר שהגיע להוראה.

ולכן איתא כאן הלשון "לכך נוצרת" – מפני שכבר קיים את חיובו בלימוד התורה מצד בריאתו, כי כבר למד ארבעים שנה והגיע להוראה, שע"ז נעשה קיום האדם וקיום העולם (ש"על שלושה דברים העולם עומד, על התורה כו'¹⁸⁸); אבל ע"י "למדת" .

(234) פ"ב מ"ח.

(235) בכ"ז – ראה גם שיחות: ש"פ מטו"מ תשל"ז (שיחות קודש ח"ד (ברוקלין, תשע"ט) ע' 116 ואילך); ש"פ תזו"מ תשמ"ב (דברי משיח – סס"ח ואילך).

(236) נוסח ברכות השחר (ברכות ס, ב).

(237) שם.

(238) סנהדרין מא, א. וש"ג.

(239) ראה סוטה כב, סע"א-ב. ע"ז יט, ב. אנציקלופדי' תלמודית ערך הוראה ס"ב (כרך ה ע' תצב"ג). וש"נ.

(240) רמ"א יו"ד סרמ"ב סל"א.

(241) אבות שבהערה 118 ובפרש"י.

(242) סוכה כח, א.

הרבה" (יותר מארבעים שנה) – מוסיפים טובה גלוי' (להאדם ולהבריאה) – הוספת הענין ד"נוצרת", צורה (גילוי) להאדם ולהבריאה,

כמבואר בספרים²⁴³ המבארים את החילוק בין ד' עולמות ב"ע, שבעולם הבריאה – עצם חומר הבריאה הוא יש מאין²⁴⁴, בעולם היצירה ניתוספה צורה להבריאה²⁴⁴, ענין של גילוי, ובעולם העשי' ניתוספה צורה לצורה. כפי שזהו גם בלבושי הנפש – מחשבה דיבור ומעשה שכנגד בריאה יצירה עשי': דיבור מוסיף צורה (והתאמתות) לענין כפי שהוא במחשבה, ועשי' מוסיפה צורה לצורה.

ואע"פ שע"י "למדת תורה הרבה" אכן מיתוספת טובה נוספת בעולם, הרי בנוגע לאדם נאמר "אל תחזיק טובה לעצמך" – "כי לכך נוצרת".

(244) ראה רמב"ן בראשית א, א.

(243) ראה לקו"ת אחרי כו, א. סה"מ תרס"ב ע' שנו ואילך. תרפ"ו ס"ע כו ואילך. תרצ"ט ע' 222 ואילך.

לזכות

הת' מנחם מענדל שי' אטל

לרגל הבר מצוה, כ"ט תמוז

שיגדל להיות חסיד, ירא שמים ולמדן

ויזכה להפיץ את בשורת הגאולה והגואל

מתוך בריאות נכונה ועשירות מופלגה

בטוב הנראה והנגלה

לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

לז"נ

שולמית חוה בת הרה"ת אברהם יצחק

ע"ה

האלאן

לרגל היצרייט, ר"ח מנחם-אב

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והיא בתוכם,

בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

תיכף ומיד ממש

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לע"נ

הרה"ת הרב **מרדכי בן צלאח ציון** ע"ה
לרגל היאָרצייט, ז' מנחם-אב
ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכם,
בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
תיכף ומיד ממש

*

נתרם לזכות והצלחת קהילת בית משיח 770
וקהילת רשב"י – פלורידה
ולזכות המד"א השליח הרב **דניאל אהרן שיחי**
ורעייתו **אורנה אסתר תחי**

שהינו

וילדיהם

חנה, יוסף יצחק, שמואל אברהם,
שרה, ליבי יהודית, חי' מושקא ולאה
שיחיו

שיזכו להפיץ את בשורת הגאולה והגואל
מתוך בריאות נכונה ועשירות מופלגה
בטוב הנראה והנגלה
לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לע"נ

הרה"ת ר' זלמן יודא ע"ה

ב"ר שלום ישעי' ע"ה

דייטש

לרגל היאָרצייט העשרים

כ"ט תמוז, ער"ח מנחם-אב ה'תשפ"ו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לע"נ

הרב החסיד התמים נו"נ

אי"א בעל מידות תרומיות שו"ב

הר"ר אברהם יצחק

בהרה"ח חנוך העניך הכהן שו"ב ז"ל

ראזענפעלד

מהתלמידים הראשונים של תומכי תמימים בארה"ב

ומהשלוחים לישיבה בשיקגו ששלח

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ

חסיד ומקושר

לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

חבר הנהלת תומכי תמימים המרכזית

שימש כרב ביהכנ"ס "אהבת אחים צמח צדק"

בבארא פארק קרוב לחמישים שנה

אהב את הבריות וקירבן לתורה

חזר חסידות בשופי ומסר שיעורי תורה רבות בשנים

אהוב ומסור למשפחתו בחיבה יתירה

וזכה לראות חמשה דורות ישרים מבורכים שליט"א

זירז ועזר ליוצ"ח בעבודת השליחות ברחבי תבל

נפטר בשיבה טובה ביום השלישי, כ"ה אדר ה'תשפ"ה

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכם

בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

תיכף ומיד ממש

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לע"נ

הרה"ח הרה"ת ר' טובי'

בן הרה"ח ר' ברוך יהודה ע"ה

בלוי

מחבר ספר "כללי רש"י", מנהל צעירי אגודת חב"ד

ומנהל בית ספר "בית חנה" בירושלים עיה"ק תובב"א

מראשי הפעילים בועד למען שלימות העם

עסק בתרגום המכתבים כלליים ושיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ושאר ספרי רבותינו נשיאנו הקדושים

נלב"ע כ"ג תמוז ה'תשפ"ו

וזוגתו מרת חנה פרומט בת הרה"ח ר' חיים אורי ע"ה

נלב"ע ב' תמוז ה'תשפ"ו

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם,

בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

תיכף ומיד ממש

לזכות משפחות

שי וברק מיארה, יעקב ואסתר בן איון,

אלירן וחן חני זכריה, אושרי ורותם מלכה

שיחיו

להצלחה רבה ומופלגה

ושיזכו להפיץ את בשורת הגאולה והגואל

מתוך בריאות נכונה ועשירות מופלגה

בטוב הנראה והנגלה

לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

לז"נ

שיינא מרים בת בצלאל הלוי

ע"ה

לרגל היאָרצייט, ה' מנחם-אב

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והיא בתוכם,

בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

תיכף ומיד ממש

לז"נ

הרה"ח משה יוסף בן ר' טובי' ע"ה

לרגל היאָרצייט, ג' מנחם-אב

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכם,

בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

תיכף ומיד ממש

נדבת משפחתו שיחיו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

הודעה ובקשה

בימים אלו שוקדים ב"מכון להפצת תורתו של משיח" להכין לדפוס את חמשת הכרכים של דברי משיח תשמ"ז.

ובהזדמנות זו, הננו לפנות שוב לקהל אנ"ש והתמימים שיחיו, בבקשה כפולה ומכופלת:

אנא, מי שיש תח"י הנחות, ר"ד מחלוקת הדולרים או יומני בית חיינו וכיו"ב משנת תשמ"ז שטרם פורסמו, שלא ימנע בר, ויואיל לשגר את זה למערכת בהקדם הכי האפשרי, לתועלת עם ישראל הצמא לדבר ה'!

*

"ואשרי חלקם וגדול זכותם של כל אלו ושל יוצאי חלציהם שי' שהתעסקו וממשיכים להתעסק בהדפסת הספרים, ע"י סיוע בממונם, או טירחא בגופם וכיו"ב" (תרגום מ"דבר מלכות" ש"פ חוקת תנש"א - מוגה)

לתרומות והקדשות פנו בהקדם:

טל"/וואצפ: 718-5603770 | אימייל: torasmoshiach@gmail.com

<https://bit.ly/torasmoshiach> | [https://cash.app/\\$torasmoshiach](https://cash.app/$torasmoshiach)

והעיקר - שנזכה לשמוע "דברי משיח" מפיו של משיח

צדקנו כ"ק אדמו"ר שליט"א תיכף ומיד ממש!

"המכון להפצת תורתו של משיח"

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכ"ר

יה"ר שיראה רוב נחת מתלמידיו,

חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל

ותיכף ומי"ד ממ"ש נראה בעיני בשר

בקיום נבואתו העיקרית – בשורת הגאולה –

"לאלתר לגאולה" ו"הנה זה משיח בא"

ובעגלא דידן יתגלה לעין כל

ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'

ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל

בגאולה האמיתית והשלימה

נאו מי"ד ממ"ש ממש!

לזכות

חיילי בית דוד

תלמידי התמימים השוהים

ב-770 – בית חיינו – בית משיח

להצלחה רבה ומופלגה בכל עניניהם

מתוך הרחבה ומנוחת הנפש

לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ובפרט בהענין הכי עיקרי שהזמן גרמא

בקבלת פני משיח צדקנו –

כ"ק אדמו"ר שליט"א

יחד עם כל בני ישראל שליט"א

בכל מושבותיהם

תיכף ומי"ד ממ"ש, נאוו!

נדפס בנדיבות v2vc fund

ע"י ולזכות

ר' מאיר וזוגתו מרת נעמי רבקה

בנם

ישראל הירש

ובנותיו

חסיא דבורה

נאוה בינה

שיחיו

קלאפמאן

קורל ספרינגס, פלורידה